

VELDAFSPRAAK

Verantwoording rechtmatigheid forensische zorg

Normen en kaders voor ZZP, EP en VPT

Webinar voor beleidsmedewerkers en financials

Veldafpraak versie 1.0 | ingangsdatum 1 januari 2026

Waarom deze veldafspraken

Materiële controles leiden te vaak tot discussie en onverwachte uitkomsten. **Zorgaanbieders en DJI hebben daarom samen normen vastgesteld voor de rechtmatigheid van ZZP, EP en VPT.**

1

Duidelijkheid

Eén gezamenlijke uitleg van wat rechtmatige forensische zorg is en hoe je die aantoot.

2

Voorspelbaarheid

Voraf bekend hoe DJI toetst. Geen verrassingen achteraf bij een materiële controle.

3

Werkbaarheid

Normen die aansluiten op de praktijk, met aandacht voor administratieve lasten.

Vastgesteld op 20 maart 2026 door de Nederlandse ggz, VGN, Valente en DJI, na voorbereiding door een gezamenlijke werkgroep.

Wat de veldafpraak wel en niet is

WEL

- Gezamenlijke uitleg van bestaande regels en prestatiebeschrijvingen
- Normen voor feitelijke levering van ZZP en EP
- Hoe je verantwoordt dat je hieraan voldoet
- Hoe DJI materiële controles op hoofdlijnen inricht

NIET

- Geen kwaliteitsstandaard of professionele richtlijn
- Geen doelmatigheidsnormen over productiviteit of organisatie van zorg
- Geen nieuwe inhoudelijke normen voor zorgverlening
- Geen vervanging van wet- en regelgeving: die gaat altijd voor

Kern: de normen stellen alleen vast dat gedeclareerde zorgprestaties ook feitelijk zijn geleverd.

Partijen, status en reikwijdte

Ondertekend door

- De Nederlandse ggz
- Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland
- Vereniging Valente
- Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI)

Vorbereid door een werkgroep van zorgaanbieders en DJI, onder onafhankelijke begeleiding.

Status

Ingangsdatum: 1 januari 2026, tot partijen anders overeenkomen

Geldt voor: ZZP en EP

Nog niet voor: VPT (plaatsingskader in ontwikkeling) en de indicatievraag bij H153 (aparte werkgroep)

Rangorde: Ondergeschikt aan wet- en regelgeving, NZa-regels en de raamovereenkomst

Vijf begrippen die je moet kennen

Feitelijke levering

Daadwerkelijk verleende zorg, conform prestatiebeschrijving en normenkader. Dit is wat je aantoont.

Leveringsnorm

De zorg die je minimaal moet leveren voor een cliënt of groep. Volgt uit het verantwoordingsprofiel.

Verantwoordingsprofiel

Landelijk afgesproken combinatie van vraag- en aanbodkenmerken per groep cliënten.

Actieve en passieve wacht

Actief: wakker, alert, handelen binnen 15 minuten. Passief: oproepbaar, handelen binnen 30 minuten.

Directe en indirecte tijd

Direct: contacttijd met cliënt of naasten. Indirect: verslaglegging, overleg en reistijd rond de cliënt.

Drie prestaties, twee verantwoordingsroutes

ZZP

Verblijfszorg met begeleiding

Bij voorkeur op groepsniveau, anders op cliëntniveau

EP

Ambulante begeleiding, behandeling en dagbesteding

Altijd op cliëntniveau

VPT

Volledig pakket thuis

Nog niet van toepassing: plaatsingskader in ontwikkeling

Voorwaarden voor groepsniveau: aantoonbaar ingerichte processen voor planning, registratie, op- en afschaling en interne controle, én cliënten die navolgbaar in groepen zijn ingedeeld. Gespikkelde locaties: ook niet-forensische cliënten vergelijkbaar indelen.

ZZP op groepsniveau: vijf stappen

1

Groepen indelen en leveringsnorm bepalen

Indeling op indicatie en vraagkenmerken, norm volgt uit de aanbodkenmerken van het profiel.

2

Werkelijke inspanning vaststellen

Op basis van daadwerkelijk beschikbare formatie hulpverleners en het georganiseerde aanbod.

3

Vergelijken met de leveringsnorm

Minimaal elk halfjaar, binnen één maand na afloop van de periode, navolgbaar vastgelegd.

4

Bij tekort: melden en bijsturen

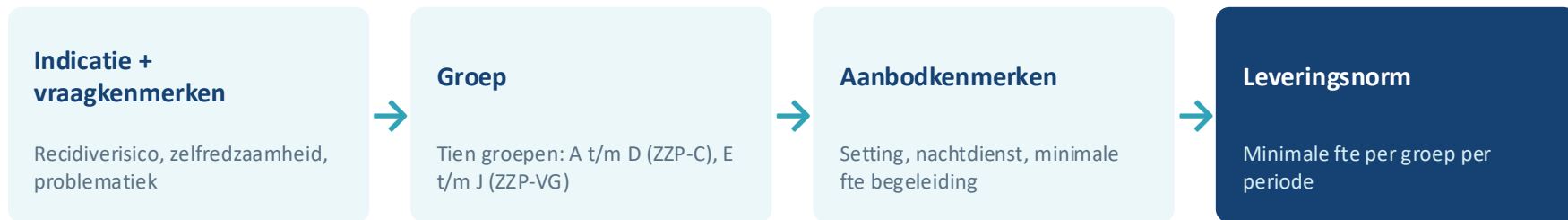
Binnen twee maanden melden bij DJI en minimaal één maatregel: herindelen, opschalen formatie of aanbod.

5

Bij herhaald tekort: verbetertraject

Opnieuw melden, verbeterplan opleveren en in overleg treden met DJI.

Zo werkt een verantwoordingsprofiel

VOORBEELD: GROEP D (GEBASEERD OP ZZP4 C)

- Vraagkenmerken: recidiverisico midden/hoog, ernstige gedragsproblematiek, ondersteuningsvraag niet uitstelbaar
- Aanbodkenmerken: beschermd wonen, actieve wacht in de nacht
- Minimale fte begeleiding: 0,46 fte per cliënt

Rekensom: 6 cliënten in groep D = $6 \times 0,46 = 2,76$ fte als leveringsnorm voor deze groep per periode.

Waar komt de minimale fte vandaan

1

NZa-bandbreedte

De NZa geeft per ZZP-profiel een bandbreedte van uren begeleiding per week: directe en indirecte cliëntgebonden tijd.

2

Minimum als referentie

Voor de verantwoording geldt het minimale aantal uren uit die bandbreedte.

3

Vertaald naar fte

Die uren zijn omgerekend naar minimaal verwachte inzet in fte: één fte levert 1362 cliëntgebonden uren per jaar.

VAN DIENSTVERBAND NAAR 1362 UUR

Fulltime dienstverband (36 uur per week)	1878 uur
Vakantie, feestdagen, bijzonder verlof (14,3%)	- 269 uur
Ziekte (4%)	- 75 uur
Opleiding en overige niet-clientgebonden tijd (9,3%)	- 150 uur
Cliëntgebonden tijd per fte per jaar (72,5%)	1362 uur

Bewust gerekend met hoge productiviteit en een laag correctiepercentage: dat houdt de minimumnormen realistisch en haalbaar. Bij lagere productiviteit zou de fte-norm stijgen, en dat is voor dit doel niet wenselijk.

Wie telt mee als fte begeleiding

Telt mee

- Gekwalificeerd: één van de acht functieprofielen (bijlage 1), minimaal NLQF3
- Bekwaam: forensische scherppte, risico's signaleren en beheersen
- Daadwerkelijk aangesteld voor begeleiding en in de periode ingezet
- Actieve wacht: maximaal 25% van die inzet

Telt niet mee

- Passieve wacht
- Inzet voor EP-prestaties
- Hulpverleners die de hele periode afwezig waren
- Niet-gediplomeerden, behalve ondersteunend begeleiders met 5+ jaar ervaring in de forensische zorg
- Bij meerdere functies: alleen het deel begeleiding

Extra eisen: 75% van de norm door NLQF4 of hoger, en bij de zwaardere groepen (C, D en H t/m J) is NLQF6 of hoger betrokken.

ZZP op cliëtniveau

- Voor zorgaanbieders die niet op groepsniveau (kunnen) verantwoorden
- Leveringsnorm per cliënt, op basis van indicatie en vraagkenmerken uit het profiel
- Vóór elke declaratie toetsen: is de werkelijke inspanning minimaal gelijk aan de norm?
- Werkelijke inspanning volgt uit geregistreerde directe en indirecte cliëntgebonden tijd
- Wisselen van systematiek: alleen per nieuw kalenderjaar, met goede argumenten

Onder de norm?

Dan breng je voor die cliënt de beoogde ZZP niet in rekening.

De toets zit dus vóór de declaratie, niet erna.

EP: ambulante begeleiding en behandeling

Alleen directe tijd

Indirecte tijd zit al in het tarief

Max 24,9 uur per cliënt per week

Voor H300, H150, H152, H153, H328 en H329 samen

Per maand afronden

Totaliseren per prestatie, rekenkundig afronden op hele uren

H300

Geplande begeleiding, vanuit een samen met de cliënt opgesteld plan. Met H150: 75% door NLQF4 of hoger.

H150

Ongeplande, onvoorziene begeleiding. Reden of oorzaak blijkt uit het dossier.

H152 / H153

Hulpverleners minimaal NLQF6. H153 alleen voor complexe multiproblematiek, verantwoord met het intakeformulier (bijlage 3).

H328 / H329

H328: arts verstandelijk gehandicapten (voor ZZP-VG met beschermd verblijf). H329: gedragswetenschapper NLQF7.

EP: dagbesteding

Alleen declareren als de dagbesteding geïndiceerd is én de cliënt werkelijk aanwezig was.

Cliënt met ZZP-VG

Dagbesteding is al in de ZZP inbegrepen.
Niet afzonderlijk declareren.

Cliënt met ZZP-C

Prestatie F125 per uur. Per maand
totaliseren en rekenkundig afronden op
hele uren.

VG-cliënt zonder verblijf

H811, H812 of H813 per dagdeel. Een dag
kent twee dagdelen, een dagdeel is
maximaal 4 uur directe zorg.

- Aanwezigheid controleerbaar maken met aftekenlijsten of een gelijkwaardige methode
- Op verzoek van DJI aantonen dat een activiteitenbegeleider aanwezig was, en zorginhoudelijke rapportage per contactmoment

Hoe DJI controleert: trapsgewijs

Opvolging: eerst aanbeveling of verbeterplan. Terugvordering alleen als zorg aantoonbaar niet is geleverd of verbeteringen uitblijven.

Hiermee ga je aan de slag

1

Kies de systematiek

Groepsniveau (voorkeur) of cliëtniveau, per kalenderjaar

2

Deel cliënten in groepen in

Op indicatie en vraagkenmerken; gespikkeld: mapping en pseudonimiseren

3

Richt de processen in

Planning, registratie, op- en afschaling, interne controle

4

Regel de vastlegging

ZZP: wekelijkse rapportage in het ECD. EP: rapportage per contactmoment en sluitende uren

5

Toets elk halfjaar zelf

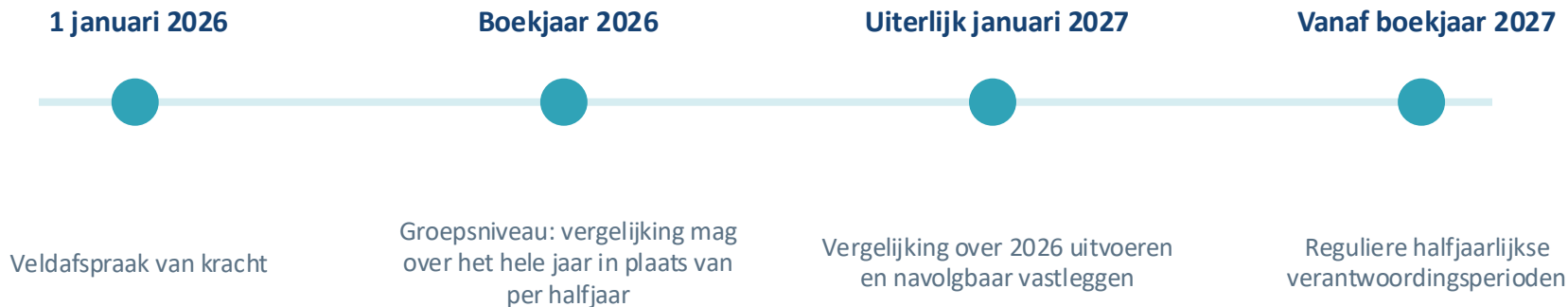
Vergelijk inspanning met de norm, leg de uitkomst navolgbaar vast

6

Evalueer de inschaling

Minimaal elk halfjaar per cliënt: is op- of afschalen nodig?

Overgangsregeling 2026 en onderhoud

Onderhoud van de veldafpraak

Partijen evalueren jaarlijks, overleggen minimaal twee keer per jaar over nakoming en doorontwikkeling, en pakken onbedoelde effecten samen aan. Bevindingen door onduidelijke kaders kunnen worden ingebracht in de onderhoudscyclus.

Zelf aan de slag? Dit is je gereedschap.

Bijlage 1

Acht functieprofielen begeleiding en dagbesteding

Bijlage 2

Format en voorbeeldberekening verantwoording op groepsniveau

Bijlage 3

Intakeformulier gespecialiseerde begeleiding (H153)

Bijlage 4 en 5

Inrichting controles DJI en opvolging van bevindingen

- Veldafsprak en toetsingskader: forensischezorg.nl
- Bijzondere omstandigheden? Hardheidsclausule: schriftelijk verzoek aan DJI, antwoord binnen 8 weken

Vragen?